

**Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»**

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант ОП

Андрій СТАРОДУБЦЕВ

«30» серпня 2023 р.

СИЛАБУС
Обов'язкові дисципліни

ОСНОВИ БЕЗПЕКИ
АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Галузь знань: 026 Цивільна безпека_____

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Освітня програма: Правоохоронна діяльність

Форма навчання: денна / заочна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2023 рік

Силабус: Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України : для студентів за спеціальністю 262 Правоосвітньою програмою Правоохоронна діяльність : перший рівень вищої освіти: денна /заочна форма навчання «31» серпня 2023 р.

Розробник:

професор кафедри права

кандидат юридичних наук, професор Ігор ШИНКАРЕНКО

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри №702 (Права), гуманітано-правового факультету

Протокол № 1 від « 31» серпня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри

Доктор юрид. наук., професор Наталія ФІЛІПЕНКО

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Шинкаренко Ігор Ростиславович

Посада: професор

Наукова ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Судові і правоохоронні органи України»;
- «Кримінальне право. Загальна частина»;
- «Кримінальне право. Особлива частина»;
- «Оперативно-розшукова діяльність»;
- «Правове регулювання безпеки цивільної авіації»;

Напрями наукових досліджень:

- кримінально правові проблеми протидії окремим видам кримінальних правопорушень та удосконалення правового регулювання діяльності правоохоронних органів;
- безпека критичної інфраструктури;
- права людини та їх забезпечення під час здійснення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- історичні закономірності формування теорії ОРД як окремої галузі наукового знання та формування новітньої парадигми теорії та практики ОРД у сфері забезпечення загальної та спеціальної превенції, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень на об'єктах інфраструктури авіаційного транспорту та аерокосмічної галузі;
- теоретичні проблеми формування метатеорії та приватних правових теорій;
- теоретичні, кримінально-правові та організаційно-тактичні проблеми забезпечення державної політики протидії злочинності на об'єктах аерокосмічної галузі як складової критичної інфраструктури України.

Профайл викладача: Тел.: (097) -970-81-66

Е-mail: i.shynkarenko@khai.edu

<https://orcid.org/0000-0001-5524-2259>;

<https://education.khai.edu/lecturer/schinkarenko-igor-rostislavovich>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

Робоче місце: 205 к-2.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – третій

Обсяг дисципліни: 3 кредитів ЄКТС / 90 годин, у тому числі аудиторних – 48 год. (лекції -24 год., семінарські / практичні - 24 год.), самостійної роботи здобувачів – 42 год.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг дисципліни: 3 кредитів ЄКТС / 90 , у тому числі аудиторних – 12 год. (лекції - 4 год., семінарські / практичні - 8 год.), самостійної роботи здобувачів – 78 год.

Дисципліна обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські / практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, диф. залік

Мова викладання – українська

Пререквізити: «Теорія держави і права», «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності», «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи України», «Правові та організаційні основи доступу до інформації обмеженого доступу» «Адміністративне право та процес», «Кримінальне право».

Кореквізити навчальної дисципліни: «Інженерні основи безпеки авіаційної та ракетно-космічної техніки», «Основи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності», «Діяльність служб безпеки суб'єктів господарювання авіаційно-космічного комплексу України»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення:

Мета курсу є отримання теоретичних знань у сфері правового регулювання суспільних відносин у сфері безпеки авіаційно-космічного комплексу України, а також формування у студентів практичних навичок щодо самостійного розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією норм законодавства у сфері забезпечення безпеки авіаційно-космічного комплексу.

Завдання вивчення навчальної дисципліни. Формування у студентів:

1) системи знань щодо:

- поняття та сутності авіаційної безпеки;
- поняття та сутності безпеки авіаційно-космічної діяльності;
- поняття та сутності безпеки об'єктів авіаційно-космічного комплексу
- принципів функціонування авіаційної та безпеки космічної діяльності;
- правового механізму забезпечення авіаційної безпеки та безпеки

космічної діяльності ;

- особливостей формування оптимальної моделі безпеки авіаційно-космічного комплексу;
- співвідношення понять безпеки та стійкості авіаційно-космічного комплексу України;
- системи моніторингу ступеня забезпечення безпеки в аеропортах, на авіапідприємствах цивільної авіації та об'єктах космічної діяльності;
- сутність та значення застосування у національному авіаційному та космічному законодавстві міжнародних правових безпекових моделей протидії авіаційному та космічному тероризму;

2) системи вмінь:

- виявлення загроз безпеки авіаційно-космічному комплексу України;
- застосування чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки авіаційно-космічному комплексу України;
- виявлення та кваліфікації кримінальних та адміністративних правопорушень безпеки авіаційно-космічному комплексу України;

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- загальні та специфічні ознаки загроз безпеки авіаційно-космічному комплексу України;
- загальний понятійний апарат щодо забезпечення безпеки авіаційно-космічному комплексу України;
- механізм застосування знань з основ правового регулювання відносин у сфері використання природних ресурсів та охорони довкілля з метою забезпечення екологічної безпеки авіаційно-космічного комплексу України.

вміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки авіаційно-космічного комплексу України;
- використовувати знання законодавства про кримінальну відповідальність та положень Кримінального процесуального кодексу під час кримінального провадження за фактами вчинення кримінальних правопорушень на підприємствах авіаційно-космічного комплексу України;

- вміти використовувати положення чинного законодавства під час провадження у справах про адміністративні правопорушення на підприємствах АККУ.

- вміти проводити аналіз судової та слідчої практики та використовувати її при вирішенні практичних завдань та вибору відповідних тактичних прийомів забезпечення різних видів безпеки АККУ.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК).

СК11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків).

СК14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних у правоохоронній діяльності та забезпечення об'єктів повітряного транспорту.

СК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

СК18. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Соціально-гуманітарна ерудованість

ПРН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

Комунікація

ПРН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

ПРН8 Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.

Праворозуміння

ПРН11 Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН12 Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.

ПРН15 Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.

ПРН16 Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

Правозастосування

ПРН21 Організувати заходи щодо режиму секретності та захисту інформації.

ПРН22 Вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

Додаткові програмні результати навчання за спеціальністю

ПРН23 Вміння організувати діяльність щодо забезпечення суб'єктів господарювання критичної інфраструктури та авіаційного транспорту.

ПРН24 Вміння організувати спеціальні заходи з охорони правопорядку з використанням систем охорони, контролю території об'єктів критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

ПРН25 Вміння виявляти потенційно-небезпечних осіб на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ТЕМА №1. АВІАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття авіаційної діяльності. Складові авіаційної діяльності. Поняття повітряного транспорту.

Система національного авіаційного законодавства України. Джерела міжнародного повітряного права. Національно-правові джерела: а) Повітряний кодекс України; б) акти Кабінету Міністрів України, Міністерства транспорту України; в) двосторонні угоди України про повітряне сполучення. Систематизація авіаційного законодавства України. Проблеми термінології (визначення, тлумачення та уніфікація термінів) колізії і прогалини законодавства.

Механізм міжнародно-правового регулювання безпеки ЦА. Виникнення, сучасний стан і перспективи розвитку міжнародного регулювання безпеки ЦА. Основні міжнародні конвенції щодо безпеки ЦА.

Європейська конвенція про видачу правопорушників. Основні міжнародні організації в галузі безпеки ЦА.

Поняття міжнародно-правового регулювання використання та охорони повітряного простору. Міжнародні організації у сфері використання повітряного простору. Правовий режим міжнародного повітряного простору.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності авіаційної діяльності, системи національного та міжнародного авіаційного законодавства, його національно-правових та міжнародних джерел.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА №2. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Уповноважений органу з питань цивільної авіації: функції-завдання, компетенція. Правові засади функціонування об'єднаної цивільно-військової система управління повітряним рухом в Україні: структура, права, обов'язки, завдання, компетенція. Правове регулювання діяльності об'єднаної цивільно-військової система управління повітряним рухом в Україні та її структурних підрозділів. Правовий статус експлуатантів аеропортів (аеродромів):права функції та повноваження. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення діяльності аеропортів.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності авіаційної діяльності, системи національного авіаційного законодавства України, його національно-правових та міжнародних джерел.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

Модульний контроль

ТЕМА №3. КОСМІЧНА ДІЯЛЬНОСТЬ ТА ЇЇ НОРМАТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття космічної діяльності. Складові космічної діяльності: об'єкти, суб'єкти. Правове забезпечення діяльності авіакосмічної галузі України. Рівні нормативно-правового регулювання космічної діяльності. Система національного законодавства космічної діяльності. Проблеми гармонізації з міжнародним та європейським правом національного законодавства України у сфері космічної діяльності.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо загальних принципів та стандартів законодавчого регулювання космічної діяльності.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА № 4. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ КОСМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Розвиток міжнародно-правового регулювання безпеки космічної діяльності. Основні суб'єкти та об'єкти забезпечення космічної діяльності. Міжнародно-правові принципи безпеки космічної діяльності.

Міжнародно-правова охорона навколоземного простору від космічного сміття. Міжнародно-правове забезпечення використання ядерних джерел енергії у космічному просторі. Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини у космічному просторі.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо загальних принципів та стандартів міжнародно-правового режиму космічної безпеки.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

Тема№5 АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНИЙ КОМПЛЕКС ТА ЙОГО МІСЦЕ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 5 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття авіаційно-космічного комплексу України. Авіаційний сегмент та його місце у системі авіакосмічного комплексу України. Космічний сегмент авіаційно-космічного комплексу України. Складові наземного та космічного базування космічного комплексу України.

Система стійкості авіаційно-космічного комплексу України. Суб'єкти господарювання авіаційно-космічного комплексу України та їх значення у системі національної стійкості України. Складові стійкості та безпека авіаційно-космічного комплексу України..

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо загальних принципів та стандартів безпеки авіаційно-космічного комплексу України.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА 6. СТАНДАРТИ БЕЗПЕКИ АвіАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 5 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення,

розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Безпека авіаційно-космічного комплексу України та її співвідношення з «національною» - «авіаційною безпекою» - «безпекою АККУ». Поняття „безпека – стійкість” в законодавстві та правовій доктрині. Основні завдання і принципи забезпечення безпеки авіаційно-космічного комплексу України. Напрями забезпечення безпеки авіаційно-космічного комплексу України .Загрози безпеці авіаційному сегменту АККУ. Ознаки та класифікація погроз безпеки авіаційно-космічного комплексу України. Напрямки та види убезпечення об'єктів авіаційно-космічного комплексу України.

Загрози безпеці Цивільної авіації. Ознаки та класифікація погроз безпеки цивільної авіації відповідно до національних та міжнародних нормативно-правових актів.

Основні види діяльності суб'єктів убезпечення космічної діяльності Напрямки та види убезпечення об'єктів космічної діяльності. Регламенти (стандарти та рекомендована практика) міжнародних та регіональних організацій у сфері безпеки космічної діяльності..

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо загальних принципів та стандартів розвитку міжнародної цивільної авіації.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

Модульний контроль

ЗМІСТОВНИЙМОДУЛЬ 2

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ Авіаційно-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ТЕМА №7. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ Авіаційно-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття 2 год: Тестування. Завантаження у систему Mentor матеріалу з вирішення ситуаційних задач та їх оцінка викладачем.

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Практичне заняття 0 год: Тестування. Завантаження у систему Mentor матеріалу з вирішення ситуаційних задач та їх оцінка викладачем.

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття та значення адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України. Завдання адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України.. Особливості складу кримінального та адміністративного правопорушення проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України..

Проблема розмежування адміністративних правопорушень і кримінальних правопорушень проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України.. Адміністративні стягнення, що застосовуються за вчинення адміністративних правопорушень проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України.. Проблема адміністративної та кримінальної відповідальності юридичних осіб за правопорушення проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України..

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо ознак кримінальних правопорушень і кримінальних правопорушень проти безпеки авіаційно-космічного комплексу України..

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних

питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА 8. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА КІБЕРНЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

. Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Практичне заняття 2 год: Тестування. Завантаження у систему Mentor матеріалу з вирішення ситуаційних задач та їх оцінка викладачем.

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –2 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 15 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Інформаційна безпека, основні поняття та категорії. Загрози інформаційній безпеці. Правове регулювання забезпечення інформативної безпеки ЦА. Поділ та загальна характеристика інформації за режимом доступу. Інформація з обмеженим доступом: конфіденційна, таємна та службова інформації. Державна таємниця: поняття. Законодавче забезпечення захисту державної таємниці. Форми допуску до державної таємниці. Організація допуску до відомостей, що становлять державну таємницю. Порядок отримання спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Поняття кібернетичної безпеки Цивільної авіації. Об'єкт, суб'єкти забезпечення кібернетичної безпеки ЦА. Правове регулювання забезпечення кібернетичної безпеки ЦА.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності авіаційної діяльності, системи національного авіаційного законодавства України, його національно-правових та міжнародних джерел.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА 9. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття екологічної безпеки Цивільної авіації: Предмет, об'єкт, суб'єкти забезпечення екологічної безпеки цивільної авіації. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки ЦА.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності екологічної безпеки у сфері

авіаційної діяльності, системи національного авіаційного та екологічного законодавства України, його національно-правових та міжнародних джерел.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА 10. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО- КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття економічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Структура економічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Предмет-об'єкт економічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Суб'єкти забезпечення економічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Модель економічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Політика безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності економічної, безпеки АККУ.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

ТЕМА 11. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Поняття техніко-технологічної безпеки авіаційно-космічного комплексу. Предмет, об'єкт, суб'єкти забезпечення техніко-технологічної безпеки цивільної авіації авіаційно-космічного комплексу.

Безпека підприємства АККУ у силовій сфері. Загрози безпеки підприємства АККУ у силовій сфері.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності техніко-технологічної та безпеки у силовій сфері, АККУ.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

4. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

5. Виконання практичних завдань протягом семестру.

6. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

**ТЕМА № 12. СИСТЕМА БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ
АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 3 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 0 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Система безпеки суб'єктів АККУ. Політика безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу. Принципи політики безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу. Функції політики безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу. Завдання та цілі політики

безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу. Концепція безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу.

Служба безпеки підприємства АККУ: поняття, задачі, компетенція. Основні функції служб безпеки суб'єктів господарювання АККУ. Забезпечення безпеки працівників підприємств СБ суб'єктів господарювання АККУ. Організація і забезпечення охорони об'єктів підприємства, матеріальних цінностей і засобів СБ підприємств АККУ. Організація системи безпеки підприємства АККУ

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо сутності система безпеки суб'єктів, політики безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу, принципів формування концепції безпеки підприємств авіаційно-космічного комплексу, основних функції служб безпеки суб'єктів господарювання АККУ.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

7. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
8. Виконання практичних завдань протягом семестру.
9. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ЗК 1; СК11;СК14; СК15; СК18;

Результати навчання: ПРН4; ПРН7;ПРН8; ПРН11; ПРН12; ПРН15; ПРН16; ПРН21; ПРН22; РН23; ПРН24; ПРН25

Модульний контроль.

5. Індивідуальні завдання

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

6 Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад.

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання модульного контролю; складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль1			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт	0..2	1	0...2
Семінарські заняття	0...2	2	0...4
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль2			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	8	0...16
Виконання практичних робіт	0...2	8	0...16
Рішення тестових завдань	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Усього за курс			60...100

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад

1. Безпека ЦА як складне комплексне явище: зміст поняття та складові елементи.. -20 балів
2. Поняття міжнародно-правового регулювання використання та охорони повітряного простору.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки, знати:

- основні положення, його, предмет та метод правового регулювання забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- загальні та специфічні ознаки безпеки Цивільної авіації;
- завдання та функції та принципи забезпечення безпеки Цивільної авіації;
- алгоритм виявлення та здійснення провадження за фактами вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень проти безпеки Цивільної авіації;
- загальний понятійний апарат повітряного, транспортного права, кримінального, кримінального процесуального права України, організації адміністративних та кримінальних правопорушень проти безпеки Цивільної авіації;
- правове регулювання організації запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації;

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки. Уміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного авіаційного, адміністративного, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України;
- володіти загальними правовими засадами організації запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільній авіації
- здійснювати пошук та систематизацію норм законодавства України у сфері забезпечення безпеки Цивільної авіації;

- тлумачити норми Транспортного, Повітряного, Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу України;
- застосовувати положення адміністративного, кримінального та кримінального процесуального законодавства, правил та алгоритмів кваліфікації протиправних діянь під час запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації;
- відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність правових діянь у сфері забезпечення безпеки АККУ;
- довільно використовувати засвоєні знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають під час використання чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки АККУ;
- орієнтуватися у процесі зміни професійних завдань та ускладнення правової обстановки, знаходити шляхи розв'язку нетипових задач, що виникають під час забезпечення АККУ;
- переосмислювати наявні знання стосовно нових змін, що відбуваються в законодавстві України у сфері забезпечення АККУ;
- варіативно розв'язувати професійні завдання.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п.3.2. Положення прорейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь(прослуховування) неменше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною(20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження – дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни(20балів);
- написання реферату(5балів);
- участь у неменше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням і з науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування. Теоретичні знання студента мають деякі прогалини, студент значний час розшукує відповідну правову норму, методику та тактику здійснення організаційних заходів та інших дій необхідних для вирішення практичної ситуації, хоча без нормативного підкріплення може розкрити шляхи вирішення проблеми. Студент демонструє невпевненість в знаннях теоретичного матеріалу.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, виконати всі КР , здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Відповіді на питання отримані правильні, студент продемонстрував достатні знання теоретичного матеріалу курсу, але при вирішенні практичної ситуації, обравши правильний напрямок, не зміг раціонально використати відповідні правові норми та відповідні тактичні алгоритми використання дій,

вміє аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності закону.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх. Відповіді на питання отримані повні та правильні. Студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу та вміння аналізувати конкретні нормативно-правові акти та окремі норми чинного законодавства, застосувати їх до вирішення практичних ситуацій, які виникають під час запобігання, виявлення та нейтралізації загроз безпеки Цивільної авіації.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за емами курсу, тестових завдань за модулями(перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4247>), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017» та «Про академічну доброчесність» СУЯХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019 (зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdiysnennya-osvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

3. Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що

всі студенти відвідають лекції та практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття в продовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента(<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya> -pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/).

10.Методичнезабезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни «Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання. / Укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 38 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

2. Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України: навчально-методичний комплекс дисципліни для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання. / укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 525 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

3. Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання./ укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 425 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

4. Плани практичних (семінарських) занять та завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання./ Укладачі: Шинкаренко І.Р. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 58 с.URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

5. Електронний ресурс ХАІ 081-Право: <https://education.khai.edu/program> /081-1-40

14. Рекомендована література

ЗАКони УКРАЇНИ

1. Повітряний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 48-49, ст.536 (зі змінами та доповненнями)
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст.131(із змінами та доп.).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 3–4. Ст. 21. (із змінами та доп.).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)* 1984, додаток до № 51, ст.1122 (із змінами та доповненнями }
5. Закон України Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 16, ст.199 (зі змінами та доповненнями)
6. Про транспорт : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994, N 51. ст.446. (зі змінами та доповненнями)
7. Про космічну діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1997, N 1, ст. 2(із змінами та доп.).
8. Про державну підтримку космічної діяльності: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2000, N 22, ст.172(із змінами та доп.).
9. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1995, N 12, ст.81(із змінами та доп.).
10. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001, N 15, ст.73. (із змінами та доп.).
11. Про відходи: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*,1998, N 36-37, ст.242. (із змінами та доп.).
12. Закон України Про критичну інфраструктуру (Із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>

УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

1. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації України: Указ Президента України від 15 січня 1998 року № 17/98. Урядовий кур'єр. 1998. № 13-14. (із змінами та доп.).
2. Про заходи щодо впорядкування діяльності з міжнародних повітряних перевезень товарів військового призначення та подвійного використання: Указ Президента України від 25 грудня 2003 року N 1488/2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1488/2003#>
3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019
4. Концепція забезпечення національної системи стійкості: Указ Президента України «Про запровадження національної системи стійкості» від 27 вересня 2021 року № 479/2021

ПОСТАНОВИ/РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

1. Положення про використання повітряного простору України: Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 954. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2017-%D0%BF#Text>

2. Положення про Державний спеціалізований фонд фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 вересня 1993 р. № 819 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 1101). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2018-%D0%BF#Text>

3. Положення про єдину державну систему запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 92. {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 294 від 26.04.2017}/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-%D0%BF#Text>

4. Про утворення Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки цивільної авіації. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2012 р. № 938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/938-2012-%D0%BF#Text>

5. Положення про Державну авіаційну службу України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 р. № 520/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-%D0%BF#Text>

6. Постанова Кабінету міністрів України від 09.06.2021 № 594 «Деякі питання Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки цивільної авіації» / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/594-2021-%D0%BF#Text>

7. Положення про об'єднану цивільно-військову систему організації повітряного руху України: Постанова Кабінету міністрів України від 19 липня 1999 р. N 1281/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1281-99-%D0%BF#Text>

8. План дій для збереження стійкості та стабільності економічної системи під час війни [https://dia.dp.gov.ua/plan-dij-dlya-zberezhennya-stijkosti-ta-stabilnist-ekonomichno%D1%97-sistemi-pid-chas-vijni/\(звернення 27.07.23-11:11\)](https://dia.dp.gov.ua/plan-dij-dlya-zberezhennya-stijkosti-ta-stabilnist-ekonomichno%D1%97-sistemi-pid-chas-vijni/(звернення%2027.07.23-11:11))

9. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. № 15-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2021-%D1%80#Text>

НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА ТРАНСПОРТУ/МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

1. 09.02.2010 року № 68 «Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі країни», зареєстровано в Мін'юсті 26 квітня 2010 року за № 307/17602.

2. 08.04.2003 року № 269 «Про затвердження Положення про організацію та виконання демонстраційних польотів», зареєстровано в Мін'юсті 12 червня 2003 року за №479/7800.

3. 22.12.2006 року № 1179 «Про затвердження Правил організації та виконання авіаційних робіт у сільському та лісовому господарстві», зареєстровано в Мін'юсті 28 березня 2007 року за № 286/13553.

4. 20.04.2007 року № 329 «Про затвердження Програми контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів», зареєстровано в Мін'юсті 10 травня 2007 року за № 493/13760.

5. 18.06.2007 року № 508 «Про затвердження Програми підготовки персоналу з авіаційної безпеки», зареєстровано в Мін'юсті 5 липня 2007 року за № 769/14036.

6. 17.06.2008 року № 48/ДСК «Про затвердження Інструкції щодо дій екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту повітряного судна під час виконання пасажирських авіаперевезень».

7. 26.03.2010 року № 159 «Про затвердження Положення про розслідування авіаційних подій та інцидентів», зареєстровано в Мін'юсті 2 серпня 2010 року за № 590/17885.

8. 05.07.2010 року № 430 «Про затвердження Правил сертифікації експлуатантів, що здійснюють експлуатацію цивільних повітряних суден (літаків) з метою виконання комерційних транспортних перевезень згідно з вимогами OPS 1», зареєстровано в Мін'юсті 21 липня 2010 року за № 558/17853.

9. 02.11.2010 року № 804 «Про затвердження Правил проведення службового розслідування актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації», зареєстровано в Мін'юсті 24 січня 2011 року за № 106/18844.

10. 26.12.2011 року № 637 «Про затвердження Порядку накладення і стягнення штрафів за порушення вимог законодавства на повітряному транспорті», зареєстровано в Мін'юсті 19 січня 2012 року за № 73/20386.

11. Положення про Український центр планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху: Наказ Міністерства інфраструктури України, Міністерства оборони України 07.07.2016 № 232/348

12. Про затвердження Інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України: Наказ Міністерства інфраструктури від 17.06.2020 № 356, зареєстровано в Мін'юсті 01 жовтня 2020 року за № 960/35243.

**НАКАЗИ
УКРАВІАТРАНСУ,
УКРАВІАЦІЇ,
ДЕРЖАВІААДМІНІСТРАЦІЇ ТА ДЕРЖАВІАСЛУЖБИ УКРАЇНИ**

1. 04.12.2002 року № 635 «Про затвердження Інструкції про підготовку Керівництва з виконання польотів повітряних суден експлуатанта цивільної авіації України».
2. 18.07.2003 року № 374 «Про порядок узгодження Керівництва з виконання польотів».
3. 18.01.2004 року № 188 «Про затвердження Правил розслідування надзвичайних подій та пошкоджень цивільних повітряних суден в Україні».
4. 01.12.2004 року № 205 «Правила допуску до експлуатації злітно-посадкових майданчиків для польотів легких повітряних суден», зареєстровано в Мін'юсті 24 грудня 2004 року за № 1644/10243.
5. 01.02.2005 року № 74 «Про затвердження Методики розроблення Інструкції з виконання польотів (використання повітряного простору) у районі аеродромів, посадкових майданчиків».
6. 18.03.2005 року № 199 «Про затвердження Інструкції про порядок перевезення зброї та боєприпасів пасажирськими рейсами авіаційного транспорту», зареєстровано в Мін'юсті 11 квітня 2005 року за № 378/10658.
7. 20.09.2005 року № 684 «Про затвердження Правил сертифікації експлуатантів».
8. 19.10.2005 року № 660 «Про затвердження Типового класифікатора актів несанкціонованого втручання в діяльність дорожньо-транспортного комплексу, сфери зв'язку та інформатизації України».
9. 09.12.2005 року № 936 «Про затвердження Правил сертифікації навчально-тренувальних центрів з підготовки персоналу з авіаційної безпеки», зареєстровано в Мін'юсті 24 січня 2006 року за № 63/11937.
10. 02.11.2012 року № 759 «Про затвердження Інструкції щодо призначення на посади державних інспекторів Державіаслужби України».
11. 23.02.2006 року № 143 «Про забезпечення авіаційної безпеки, посилення контролю та обмеження польотів українських повітряних суден у країнах з нестабільним становищем», зареєстровано в Мін'юсті 26 квітня 2006 року за № 482/12356.
12. 11.04.2006 року № 260 «Про затвердження порядку взаємодії структурних підрозділів Державіаслужби при виникненні авіаційної події, інциденту, надзвичайної події та пошкодження повітряного судна на землі».
13. 05.07.2006 року № 482 «Про затвердження Положення про взаємодію в контрольованій зоні авіаційних суб'єктів служб авіаційної безпеки з підрозділами центральних органів виконавчої влади, щодо забезпечення авіаційної безпеки», зареєстровано в Мін'юсті 27 липня 2006 року за № 881/12755.
14. 30.05.2012 року № 386 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємного інформування під час перевезення

пасажирськими повітряними судами озброєних співробітників УДО України».

15. 19.12.2018 року № 1339 «Про затвердження Авіаційних правил України «Правила сертифікації технічних засобів захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання», зареєстровано в Мін'юсті 22 лютого 2019 року за № 188/33159

16. 15.03.2019 року №322 «Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 червня 2019 року за № 594/33565

17. 07.08.2019 року № 1017 «Про затвердження Авіаційних правил України «Правила охорони повітряних суден та інших важливих об'єктів цивільної авіації, забезпечення контролю доступу до них», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 28 серпня 2019 року за № 991/33962.

18. 05.02.2020 року № 218 «Про затвердження Авіаційних правил України «Правила сертифікації служб авіаційної безпеки суб'єктів авіаційної діяльності», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 21 травня 2020 року за № 458/34741

19. 14.09.2020 № 1276 «Про затвердження Авіаційних правил України Правила сертифікації та затвердження зареєстрованих агентів, відомих вантажовідправників», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 09 листопада 2020 року за № 1099/35382.

20. 05.11.2020 № 1762 «Про затвердження Авіаційних правил України «Положення про службу авіаційної безпеки суб'єкта авіаційної діяльності, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 23 грудня 2020 року за № 1282/35565.

21. Інструкція з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України: Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України» від 17 червня 2020 року № 356

22.

МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ

1. Конвенція про Міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 року). Редакція від 01.10.1998, підстава - 995_933. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text

2. Конвенція про злочини та інші акти, вчинені на борту повітряних суден (Токіо, 1963 року, Приєднання від 21.12.1987, підстава - 5049-XI). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_244#Text

3. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаага, 1970 року, Редакція від 10.09.2010, підстава - 954_014). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_167#Text

4. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації (Монреаль, 1971 року,

Редакція від 24.02.1988, підстава - 995_269).URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_165#Text

5. Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства у міжнародних аеропортах цивільної авіації (Монреаль, 1988 року, Ратифікація від 14.03.1989, підстава - 7247-XI).URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_269#Text

6. Конвенція про маркування пластичних вибухових речовин з метою їх виявлення (Монреаль, 1 березня, 1991 року, Ратифікація від 03.12.1997, підстава - 687/97-ВР).URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_016#Text

7. Резолюція 2309 (2016). Ради Безпеки ООН, 7775 засідання від 22.09.2016 року.URL: [https://undocs.org/pdf?symbol=ru/S/RES/2309%20\(2016\)](https://undocs.org/pdf?symbol=ru/S/RES/2309%20(2016))

8. Додаток 17 «Міжнародні стандарти та рекомендована практика. Безпека. Захист міжнародної цивільної авіації від АНВ» (Документ v0356763-11, поточна редакція — Прийняття від 07.11.2011. 11 видання, липень 2020 року). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356763-11#Text>

9. Керівництво з авіаційної безпеки (Документ 8973 ICAO, 11-те видання, 2019 року). URL: <https://avia.gov.ua/bezpeka-aviatsiyi/aviatsijna-bezpeka/perelik-ormatyvno-pravovyhdokumentiv-z-aviatsijnoyi-bezpeky/>.

10. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 300/2008 від 11 березня 2008 року про спільні правила у сфері авіаційної безпеки цивільної авіації та про скасування Регламенту (ЄС) № 2320/2002.

11. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2015/1998 від 05 листопада 2015 року про встановлення детальних заходів із впровадження загальних базових стандартів авіаційної безпеки.

12. Регламент Комісії (ЄС) № 1254/2009 від 18 грудня 2009 року про встановлення критеріїв, що дозволяють державам-членам відступати від загальних базових стандартів авіаційної безпеки цивільної авіації та приймати альтернативні заходи безпеки.

13. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) № 103/2019 від 23 січня 2019 року про внесення змін до Імплементативного Регламенту Комісії (ЄС) 2015/1998 в частині, що стосується роз'яснення, узгодження, спрощення, а також посилення деяких заходів авіаційної безпеки.

14. Політика ЄКЦА в сфері авіаційної безпеки (Документ № 30 ЄКЦА (частина II), 13-те видання/травень 2010 року, поправка 11 – травень 2019 року).

Базова література

1. Безпека авіації. За ред. В. П. Бабака. Київ: Техніка, 2004. 584 с.
2. Авіаційна безпека: Зб. док. / Нац. авіац. ун-т, Європ. субрегіон. навч. центр ІКАО з авіац. безпеки; [Уклад.: Н.В.Бабак та ін.]. К., 2003. 234 с.
3. Москаленко С. І. Державне регулювання діяльності цивільної авіації в Україні: Монографія. Кропивницький: ЛАНАУ. 2018. 328 с.

4. Костицький ВВ. Повітряне право України: підручник. Київ: НАУ, 2007. 564 с. URL: <https://studfile.net/preview/5385616/page:25/>
5. Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України : аналіт. доп. / [Бобро Д. Г., Іванюта С. П., Кондратов С. І., Суходоля О. М.] / за заг. ред. О. М. Суходолі. К. : НІСД, 2019. 364 с.
6. Сорока Л. В. «Адміністративно-правовий механізм реалізації космічної доктрини України: теорія і практика». Київ: ФОП Чапчинська Н. В., 2020. 395 с.
7. Стельмах О. С. Міжнародно-правовий режим безпеки дослідження і використання космічного простору в мирних цілях: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. Київ, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України, 2015. 24 с.
8. Федоров О.П. Космічна діяльність: підходи до розробки стратегії. Київ: «Наукова Думка», 2019. 206с. URL: <http://a-kosmos.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/kniga-fedorov-2019.pdf>
9. Філіпов А. В. Авіаційна безпека: проблеми термінології українського та міжнародного права. Dictumfactum. 2018. № 2. С. 105-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dicf_2018_2_22 2019. 224 с. ISBN 978-966-554-258-2.
10. Харазішвілі Ю.М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія / НАН України, Інститут економіки пром-сті. Київ, 2019. 304 с
11. Харченко В. П. Принципи організації повітряного простору : навч. посіб. / В. П. Харченко, О. Є. Луппо, В. П. Колотуша; Нац. авіац. ун-т. - К., 2006. 124 с.- укр.
12. Космічне право України: Збірник національних і міжнародних правових актів. Вид. 5-те, переробл. та допов. / Відпов. Редактори: Е. І. Кузнецов, Н. Р. Малишева. К.: Атіка, 2007. 464 с. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/2/60.pdf>

Додаткові рекомендовані джерела

1. Безпека цивільної авіації та відповідальність у міжнародному повітряному праві https://pidruchniki.com/1421092346743/pravo/bezpeka_tsivilnoyi_aviatsiyi_vidpovidalnist_mizhnarodnomu_povitryanomu_pravi 04.12.19-8:14
2. Баган Я.Й. Адміністративно-правове забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (081–Право). Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 224 с.

3. Баган Я.Й. Авіаційний транспорт та сфера його функціонування як об'єкти адміністративно-правового забезпечення. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 4. С. 179-187.

4. Баган Я.Й. Використання зарубіжного досвіду як умова вдосконалення адміністративно-правового забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 6. Том 4. С. 106-111.

5. Баган Я.Й. Публічний контроль в механізмі правового забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2017. Випуск 43. 18 Т. 4. С. 184-189.

6. Баган Я.Й. Нормативні засади публічно-правового забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні: питання удосконалення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Випуск 4. С. 134-138. 6. Баган Я.Й. Становлення та розвиток законодавства у сфері функціонування авіаційного транспорту: історико-правовий екскурс. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 1. С. 80-85.

7. Борель Ж. Війна РФ проти України підкреслила значення космосу у сучасних бойових діях. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3659739-borrel-vijna-rf-proti-ukraini-pidkreslila-znacenna-kosmosu-u-sucasnih-bojovih-diah.html> (дата звертання 01.06.23).

8. Бурячок, В. Л. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект: підручник / [В. Л. Бурячок, В. Б. Толубко, В. О. Хорошко, С. В. Толюпа]; за заг. ред. д-ра техн. наук, професора В. Б. Толубка.— К.: ДУТ, 2015.— 288 с. ISBN 978-966-2970-86-9

9. Випорханюк Д. М. , Ковбасюк С. В. Основи космічної ситуаційної обізнаності (SpaceSituationalAwareness, SSA). Іноземний і вітчизняний досвід космічної діяльності у сфері оборони: Монографія. Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2018. 532 с. ISBN 978-617-7703-34-0.

10. Даник Ю.Г. та ін. Основи кібербезпеки та кібероборони: підручник. [Видання друге, перероб. та доп.]. – Одеса.: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2019. – 320 с. ISBN 978-617-582-069-8 с.295-296

11. Дубинський О. Суб'єкти здійснення державного контролю за додержанням законодавства на транспорті в Україні. Підприємство господарство і право. №10. 2018. С. 131-135.

12. Золотар О.О. Правова охорона як складова інформаційної безпеки авіації: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.07/ Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України. Київ, 2010. 20 с.

13. Зубко Г.Ю. Безпека космічної інфраструктури як напрям державної інфраструктурної політики України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 4. 2019. С. 144 – 148.
14. Інформаційна безпека і кібербезпека - в чому різниця?. URL: <https://indevlab.com/uk/blog-ua/informatsijna-bezpeka-i-kiberbezpeka-v-chomu-riznitsya/>.
15. Калюжний Р.А., Сопілко І.М. Організаційно-правове забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті. *Юридичний вісник*. № 3(28). 2013. С. 10-15.
16. Москаленко С.І. Проблеми забезпечення авіаційної безпеки в Україні. *Порівняльне аналітичне право*. №6. 2017. С. 249-251.
17. Пирожков С. І. Про національну доповідь НАН України «Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз» За матеріалами доповіді на засіданні Президії НАН України 6 квітня 2022 року. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/185177/10-Pyrozhkov.pdf?sequence=1>
18. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. - 234 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1694/1/Posibnik%20ZFEBP.pdf>.
19. Ткаченко С.М. Сутність економічної стійкості підприємств та її складові. *Електронний журнал «Ефективна економіка»* №5. 2011. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1350>.
20. Тимчишин Т.М. Адміністративно-правові засоби забезпечення транспортної безпеки Національною поліцією. *«Молодий вчений»*. № 2 (66). лютий, 2019 р. 2019. С. 596-600.
21. Токарев В.І., Касперович Г.Й., Карпенко М.В. Безпека польотів: навч. посібник. К. : Національний авіаційний ун-т., 2004. 175с.
22. Устименко В.В., Лютюк Д.П. Основні аспекти контролю та нагляду за безпекою на авіаційному транспорті України. *Юридичний науковий електронний журнал*. №5. 2014. С.149-152.
23. Філіппов А.В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь: Нац. ун-т держ. податк. служби України, 2010. 17 с.
24. Філіппов А. В. Авіаційна безпека: проблеми термінології українського та міжнародного права. *Dictumfactum*. 2018. № 2. С. 105-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dicf_2018_2_22
25. Хоміченко С. Правові засади регулювання боротьби з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. *Науково-практичний журнал «Право. Людина. Довкілля»*. №1. 2020. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/view/13843>. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/law2020.01.015>

26. Шинкаренко І.Р. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції: теоретико-історичне підґрунтя // Науковий вісник ДДУВС: Збірник наукових праць. 2017. № 1. С. 245-253.

27. Шинкаренко І.Р. Проблеми наукового забезпечення державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх. 2018. Спеціальний випуск №1. С. 190-198. включено до міжнародної науково метричної бази IndexCopernicusInternational (Республіка Польща, Варшава) DOI <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2018-СВ1-190-198>

28. Шинкаренко І.Р., Спіціна Г.О. Безпека об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту: теоретичні аспекти. Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх. 2020. №2. С. 253-262. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава), «Перелік Б МОН України» DOI: DOI: 10.31733/2078-3566-2020-2-253-262

29. Mykola Nechyporuk, Volodymyr Pavlikov, Nataliia Filipenko, Hanna Spitsyna, Ihor Shynkarenko Cyberterrorism Attackson Critical Infrastructure and Aviation: Criminal and Legal Policy of Countering. Conference on Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering–Synergetic Engineering ICTM 2020: Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering. 2020 pp 206-217(Indexed by SCOPUS, INSPEC, WTIFrankfurteG, zbMATH, SCI mago More information about this seriesat. URL: <http://www.springer.com/series/15179><https://doi.org/10.1007/978-3-030-66717-7>

30. Hanna Spitsyna, Ihor Shynkarenko, Nataliia Filipenko & Vasyl Ostropilets Legislativeiss ues of higher juridicale ducation in ukraine: ajustment of currentlegis lation provisions to those of the EU. BalticaJournal. 2021.34(3). P. 58-83 (Indexes: Science Citation Index Expanded Scopus, Elsevier, EBSCO, Web of Science Also EvaluatedIn: DOAJCIRCSJRURL: https://balticajournal.com/baltica/journals/published/1614605897_k6077.pdf<https://balticajournal.com/show.php?v=34&i=3>

31. Шинкаренко І. Р., Спіціна Г. О. Актуальні проблеми забезпечення об'єктів авіаційного транспорту в умовах сьогодення. Актуальні проблеми забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25.10.2019). Дніпро : ДДУВС, 2019

32. Шинкаренко І.Р, Спіціна Г.О. Напрями формування наукового підґрунтя безпеки об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 13 бер. 2020 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. С. 100-102,

33. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Профайлінг як метод забезпечення об'єктів авіаційної інфраструктури. Актуальні проблеми

експертного забезпечення досудового розслідування : матеріали наук.-практ. семінару (Дніпро, 29 травня 2020 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 248 с., С. 20-24.

34. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Заходи убезпечення об'єктів авіаційної інфраструктури. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції» (м. Кропивницький, 27 - 28 травня 2020 року Льотна академія Національного авіаційного університету). Кропивницький: 2020. С. 56-60

35. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І.І. Методи отримання інформації щодо здійснення кримінального аналізу для виявлення загроз безпеки об'єктам інфраструктури авіаційного транспорту. Матеріали Круглого столу присвяченого «Дню науки» «Актуальні проблеми оперативно-розшукової діяльності » (м. Дніпро, 22 травня 2020 років) Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ. 2020. С. 100-102.

36. Шинкаренко, І. Р., Захаров, В. П., & Федотенко, А. В. (2020). Проблеми забезпечення прав і свобод людини під час проведення НС(Р)Д. Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2020 р.), 187-193. https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201210/article/view/shynkarenko

37. Шинкаренко І. Р. Теоретико-правові проблеми убезпечення авіаційної та космічної галузі України. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 бер. 2021 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. с.281-285.

38. Шинкаренко І.Р., Захаров В,П. Питання убезпечення об'єктів та суб'єктів інфраструктури авіаційно-космічної галузі України . *Пропілеї права та безпеки: наук. журнал* / Ред. кол. Н. Є. Філіпенко, Г. О. Спіцина, І. Р. Шинкаренко, та ін. - Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», 2022. №. 1. с. 59-68.

39. Brusakova, O., Iemets, L., Shulha, A., Kolotik, A. (2020) Legal and Organizational-Technical Assurances of Aviation Security. Volume 9 - Issue 29: pp. 542-549 . May, 2020 DOI: <http://dx.doi.org/10.34069/AI/2020.29.05.59/>

40. Marc Grynberg (2019) The Most Common Airport Security Challenges are Manageable: Here's How. AVIATIONPROS. Nov 21st, 2019. URL: <https://www.aviationpros.com/aviation-security/article/21090810/the-most-common-airport-security-challenges-are-manageable-heres-how>

41. Alan Garland. (2020) 3 problems facing your airport security system in 2021 (and how to fix them). Tue 3. Nov 2020. URL: <https://blog.indigovision.com/3-problems-facing-your-airport-security-system-in-2020>

42. Ex-post Evaluation of PASR Activities in the field of Security & Interim Evaluation of FP7 Research Activities in Space and Security. P O Box 159 Sevenoaks Kent TN145WT United Kingdom. URL: <https://ec.europa.eu/home->

affairs/sites/default/files/e-library/documents/policies/security/pdf/aviation _case _study__cses_en.pdf

43. Jangir Arasly (2005) Terrorism and Civil Aviation Security: Problems and Trends. *Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes*. Vol. 4, No. 1 (Spring 2005), pp. 75-90 (16 pages) URL: https://www.jstor.org/stable/26323156?seq=1#metadata_info_tab_contents

44. Ihor Shynkarenko, Vasyl Zakharov, Iryna Shynkarenko, Oleksandra Zakharova Conceptual Aspects of The use of Biometric Technologies in the Field of Counteraction to Criminal Offenses while Air Transportation. *Archives of Criminology and Forensic Sciences: Scientific Journal*. Kharkiv: NSC «Hon. Prof. M. S. BokariuFSI» № 1(3) 2021. P. 104-114. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.3.2021.11>(<https://archivecriminology.com.ua/index.php/journal/article/view/30/29>)

45. Shynkarenko I., Zakharov V., Shynkarenko I., Zakharova O., Semenovych O. (2022) Legal and Conceptual Aspects of Securing Space Activity Entities-Facilities in Ukraine. In: Nechyporuk M., Pavlikov V., Kritskiy D. (eds) Conference Paper: Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering. ICTM 2021. Lecture Notes in Networks and Systems 367, pp 720–735. Springer Nature Switzerland AG 2022, Cham. [FirstOnline: 01 January 2022](https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_58)https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_58

46. Державне космічне агентство України (2021). URL: <https://www.nkau.gov.ua/> (дата звернення: 18.05.2023).

47. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення. Київ: KSE Institut, 2023 С. 19-20. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR_Feb23_FINAL_Damages-Report-1.pdf (дата звертання 01.06.23).

48. Силабус навчальної дисципліни «Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання. / Укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 38 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

49. Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України: навчально-методичний комплекс дисципліни для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання. / укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 525 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

50. Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання./ укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм.

університет, 2023. 425 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

51. Плани практичних (семінарських) занять та завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи безпеки авіаційно-космічного комплексу України» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна – заочна форма навчання./ Укладачі: Шинкаренко І.Р. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2023. 58 с. URL: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7583>

15. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. ICAO. URL: <https://www.icao.int/about-icao/pages/default.aspx>
2. Державна авіаційна служба України. URL: <https://avia.gov.ua/>
3. Правовий портал «Ліга: Закон» - законодавство України: <http://search.ligazakon.ua/>
4. Верховна Рада України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>
5. Президент України. URL : <https://www.president.gov.ua/ru>
6. Верховний Суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Офіс Генерального прокурора України. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>
8. Національна академія правових наук України. URL: <http://www.aprnu.kharkiv.org/>
9. Конституційний Суд України. URL : <https://ccu.gov.ua/>.
10. Газета "Урядовий кур'єр" URL : <http://ukurier.gov.ua/uk/>
11. Газета "Юридична практика" URL : <http://presa.ua/juridicheskaja-praktika.html>
12. Міністерство внутрішніх справ України. URL : <https://mvs.gov.ua/uk/contacts/ministry-internal-affairs>.
13. Міністерства Юстиції України www.gdo.kiev.ua
14. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/>
15. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>
16. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України. URL : <http://lib.rada.gov.ua/static/about/wellcome.html>
17. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL : <https://nlu.org.ua/>
18. Науково-технічна бібліотека Національного аерокосмічного університету ім. М.Є Жуковського (ХАІ). URL : <https://library.khai.edu/>